

Я спросил у него: «Ты не одолжишь мне две тысячи рублей?»
 Zeptal jsem se ho: „Nepůjčíš mi dva tisíce rublů?“
 Я спросил у него, не одолжит ли он мне две тысячи рублей.
 Zeptal jsem se ho, jestli by mi nepůjčil dva tisíce rublů.
 Родители волновались, хватил ли мне денег на обратный путь.
 Rodiče se obávali, zda mi stačí peníze na zpáteční cestu.
 Я хотел узнать, вернулся ли Игорь с транкула или ещё нет.
 Chtl jsem zjistit, jestli se Igor vrátil z prázdnin nebo ještě ne.
 Женщина поинтересовалась: «У вас нет лишнего билета?»
 Žena se zeptala: „Nemáte listek navíc?“
 Женщина поинтересовалась, нет ли у нас лишнего билета.
 Žena se zeptala, jestli máme listek navíc.

COMMISSIS VEDETI

- S částicí **ли** jsme se setkali v otázkách:
 Придётся ли ты к нам в воскресенье? Сделает ли он это к понедельнику?
 Есть ли у тебя её телефон? Нет ли у тебя её телефона?
 Je potřeba roznamenat, že v hovorové řeči otázky tohoto typu nejsou příliš časté; převážně se setkáváme s větami, ve kterých je otázka vyjádřena pomocí správné intonace:
 Ты придёшь к нам в воскресенье? Он сделает это к понедельнику?
- V jednoduchých větách je částice **ли** rouživaná zřídka, zato v souvětích s větami vedlejšími předmětnými, ve kterých řeč nepřímou nahrazujeme řečí přímou, je částice **ли** nezbytná. Větami tohoto typu poskytujeme informaci, na jakou otázku někdo chtěl/chce získat odpověď. Proto je v hlavní větě sloveso **спросить** nebo jiné s podobným významem (**узнать**, **поинтересоваться**, **задать вопрос**).
- V tomto typu vět se objevují i následující slovesa: **беспокоиться**, **волноваться**, **сомневаться**.
 Я волновался, будут ли билеты на ближайший поезд.
- I sloveso **есть** a **есть** **нет** mohou být v tomto typu vět:
 Я хотел бы узнать, есть ли билеты на ближайший поезд (нет ли билетов на ближайший поезд).
- Partikule **ли** má svoje stále místo – může se nacházet výhradně po slovese (nebo přídavném jménu) ve vedlejší větě.

OBYUKLÉ SHVBU

POZOR!

Shvbně: Мама спросила, спит я поздравила.
 VYSVĚTLENÍ: Если je spojka podmínek, ale po slovese **спросила** následuje věta předmětná (nepřímá řeč), proto je nutné použít částici **ли**.
 Správně: Мама спросила, поздравила ли я бабушку с днём рождения.

I. Změň přímou řeč na nepřímou.

1. Алексей спросил нас: «Вы передали Алле мою просьбу?»
2. Шеф спросил меня: «Вы выполнили моё поручение?»
3. Член комиссии поинтересовался у меня: «Вы водите машину?»
4. Мама поинтересовалась у дочери: «Ты не голодна?»
5. На собеседовании его спросили: «Вы женаты?»
6. Я позвонил заказчику и спросил: «Вы получили товар?»

II. Přelož do ruského jazyka.

1. Šéf se zajímal, jestli mám děti.
2. Zpettej se Pavla, jestli může do ponděli půjčit tiscovku.
3. Zeptali jsme se děti, jestli by chtěly mit pejska.
4. Nezapomeň se zeptat, jestli se už vrátil jejich děda z nemocnice.
5. Larisa se zajímala, jestli máš rád Picassa. Asi ti chce dát album.
6. Dělati jsme si starosti, zda si poradíš s tím problémem.